

est reseruatū confitēs debet mitti ad supiorē
Decimo obstinati in aliquo peccato sicut phil
hardi meretrix aut usurarius tamē si instāter
regrūt possunt absolui et penitentia inūgi ui
delz q̄ hmōi peccata relinquāt ac furta inuēta
et debita reddāt Et cōfessor debet eis dicere
q̄ talis absolutio siue confessio modicū ualet
uel quasi nichil.

Casus multū utiles circa absoluteōne
Dubitatur utz mutus aut surdus siue blesus
possit absolui p̄ signa uel scripta tradendo cō
fessori Et sic possunt absolui. Dubitaē si ad
nena confiteatur in suo ydeomate si debeat
absolui Respōdeē q̄ cōfessor debet eū absol
uere licet nō intelligat. Dubitaē si infirmus
confiteat̄ de aliquo peccato reseruatō utruz
debeat absolui Respōdeē q̄ sic inūgendo ei
q̄ sic ualeat domino cōcedente faciat se ab
solui p̄ supiorē. Dubitaē si excōicatus sanus
excōicatione maiori possit absolui p̄ simplicē
p̄sbitez de peccatis suis Respondeē q̄ debz
prius absolui ab excōicatione et postea absol
uē de suis peccatis. Dubitaē utz confitens
de caū reseruatō possit absolui de illo peccato
p̄ simplicē capellanū Respondeē q̄ si est remo
tus a curia roma. talis pōt absolui et p̄cipiat̄
ei q̄ faciat se absolui p̄ supiorē cū poterit. 21

Deo gratias.

*Storia franciscus cunctis dominabitur horis
Et nati natozum / et qui nascentur ab illis*

7

Philippi Beroaldi Libel lus Quo Septem sapien tiam Sententiae Disciuntur.

Ab Lectorem

Aspicias septem sapientum bractea dicta
Vitam moratā ducere quisquis aues
Hec redolēt sophiā qua dulcia mella labascunt
Obsuscet cuius fulua metalla color

Hain 2975

Virabili ac itegerio viro: dño Andree Belher Arciū liberaliū
ac toti^o phie. p̄fessori: Ecclieq; legenitzēsis p̄posito bñ merito
Dño r̄ p̄dno suo p̄cipue colēdo Nicola^o Gunēbergēsis s. d.

¶ Do amore: q̄ bñuolencia officiosissime Vir non solū
vnū ex alijs selectū: s; eque oēs ad sapiēciā r̄ sciaz aspi
rantes cōplecteris. Irē tue nup ad me date optimū testimoni
um prestāt. qns vt erudicōs et venerē p̄ferūt ita te omī hu
manitate et sapiēciā p̄dētū esse demrāt. non solū te alie
num esse a tabifica inuidia qua pleriq; mortales p̄citi ob p̄
fectū aliorū dolorem alto corde p̄munt: ac si qua ut vitia
tem studiosorū p̄gere possunt. latebis ac thecis claudūt: sed
eciā debita opa te nō secus p̄ cōmodis aliorū qm̄ p̄p̄ijs mo
liri Sic p̄fecto te rationē etiam extnoz habere cernens stoicū
hominē te agere: et verbis: et factis mīme dubito Qui te sic
accigis. ne tibi soli vivere. nec sapere videaris Ac quidē id fa
cis potissimū n̄ bonis momētaneis (que sepe nūero ipm̄ pos
sidentē i p̄cipitiū ducūt) s; immortalib^o. nunc ex ingenio tuo
fertillissimo r̄ faciūdisimo p̄fectū. Tunc ex officina aliena de
riuat. quib^o tibi indies amicos novos p̄cillas: r̄ veteres ro
bore firmas Sicut iā apothegmatib^o septē sapiētiā a phi
lippo Beroaldo q̄ inē poetas r̄ rhetores nrā etate p̄mas iure
sibi vendicat digests r̄ dilatāt lipscolas lrāp̄ alūnos locū
pletōres reddidisti Multū ergo debem^o Beroaldo q̄ nllō labo
re nllis vigilijs trit^o. q̄ min^o has tā sctās: tā frugiferas i cō
moditatē oīs snās p̄gereret: atz ederet Sz n̄ min^o tibi vir Am
plissime q̄ hec ad te missas sol^o possidere noluisisti Merito pp̄
terea te lrāp̄ cultores venerēt. marie lipenses. quib^o p̄omib^o
alijs hoc imortali munere. p̄sulere dignat^o es Sz ne tuis deli
cijs te carere pacior eas sentēcijs r̄ puerbijs diui philosophi
platonis maritatas r̄ archetypum remitto Vale vir clarissi
me ac me clientē tuū recognosce

Lin. : 409382

Ad Charissimū Joannem Vartimbergensem scho
lasticū Boemū Philippi Beroaldi bononiēsis eplā.

Ultra me amabilissime mi Joannes vt tibi li
bellū hunc nominati dedicē hortant r̄ inuitāt
Tua erga me mihi p̄spectissima bñuolencia: Mi
rus studioz amor: Genuina probitas. hilaris co
mitas. Mores defecati: Que sunt vera hominis ho
nestamēta ad haec Nobilitas familiae Vartibergē
sis apud Boemos honoratissimae: quae Arcto cog
nationis nexu copulatur cū illustrissimis p̄ncipib^o
Rosensibus: quib^o Affinem esse et necessariū maxi
mus est honos: quos ego summa cū reuerentia dili
go quozq; bñuolētia cū p̄mis glorio: hortamē
tum quoq; non minimū fuit meū illud solēne: Quo
nobilibus scholasticis transmontanis hoc genus li
bellos nuncupati dicare p̄suevit. Impiis vero au
tem vellit tua illa: qua in me pliberaliter es vsus mu
nificētia: qua effectū est vt cū p̄ceptorū discipul^o
debere consueuerit: Ego tibi discipulo doctor pluri
mum debere me p̄fitear: Vitū autē ingratitude
qz tetū. qzq; inamabile sit. homo nemo nō nouit.
Sapientis viri verbū est. ingratus ne sis: P̄sae in
ingratos seuerissime Aniaduertunt: Apud athenien
ses aduersus ingratos Actio cōstituta ē. Igitur ne
malū nomen sim: Ne ingrātū agam: quo in vitio
nihil mali non inest: Tibi peculiariter dono. dicoq;
opusculū hoc quantulūcunq; est: et p̄ argentaria li
beralitate chartariā remunerationē repēdo ac repo
no: Quae tamen talis est: vt apud ingenuos virtu
tisq; cultores: qualis es tu: Auro gratior esse et sole
at. et debeat: Te rogo vt id quicquid est ex chartas
cea supellectile nrā depromptū hilario vultu. et obi
uis vt aiunt manib^o excipias: vt post sanctiones in

Laus Johā
nis.

Contra in
gratos.

Malum no
men.

Phia pare-
netice.
heptalogos

Amicitie p-
borum expe-
tendae

ris pontificij paginas : post ebibitā seriae lucernae
fuliginem : sumas in manū libellū hunc non minus
varietate rerū . q̄z breuitate expetibile . Philosophi-
ca est incude formatus : et ex illius philosophiae se-
cretarijs Erutus : quā graeci pareneticen : Nostri
preceptiuā appellant . Titulus est heptalogos . Ex
graeca scilicet festiuitate : Quod si latinā inscriptio-
nem mauis : septem sapientes inscribit . Sed quid
nugis hisce meis lenocinor : cum tu libellos id gen^o
libentissime lectites sine fine lecturias : cum mei no-
miris meaeq̄ quantulacūq̄ est eruditiois Amator .
Laudator . Admirator semper extiteris . Ego vero
amicitias proborum inter quos ipse splendescis . Sici-
enter expeto . diligenter colo . penitenter seruo . Vale .

Philippi Heroaldi hept- talogos siue septem sapientes .

Agnū miraculū est hō Viri ornatissimi :
Maximū miraculū est sapiens hō : qui
ad beate viuendū se ipō p̄tentus ē : q̄ su-
pra fortunā collocatus instar liq̄di caeli
imp̄turbat^o defecatusq̄ degit : Cui^o serenitatē nulla
tēpestas obducit : Cui cū deo virtute scilicet cogna-
tio ē : q̄ vt celeberrimi p̄ditores dixerit : Est mortalis
quidam dens : Et cum raritas ip̄a conciliet rebus
Admirationē : Tam raro hominē sapientem videre
Contingit . vt sepius mulā peperisse arbitretur Ar-
pinas orator : q̄z fuisse sapientem . Antiquitas mul-
tos quidem multiūgis virtutibus precellentes pre-
dicat : Sed ex his septem tantum sapientum nomi-
ne censentur : Adeo ex infinitis milib^o mortalium ra-
ri Exitare digni tanto cognomine : Nec hi quidem
ipsi qui nominati sunt vt inquit . M . Tullius sapi-
entes fuerunt . Sed similitudinē quandam gerebāt
sp̄ciemq̄ sapientum : Horum sententiae quaedā ca-
tholicae circumferuntur : quae non tam hominū q̄z
oraculorū sunt existimande . Cuius enim aliud est ora-
culū : q̄z voluntas sententiaq̄ diuina hois ore enūci-
ata : Et quos tandē Antistites sanctiores inuenire
sibi diuinitas potuit q̄z Solonem Thalem Chilonē
Reliquosque in sapientū albo conscriptos : p̄ quos
hūano generi p̄cepta saluberima traderentur . Qui
verborū parci Verū secundi bracteata dicta nō par-
multa sentencialit̄ p̄tulere : Quae breui periodo cō-
clusa latissimā continēt explicationē : Instar legū :
quarū scriptū angustū est interpretatio diffusa . Et
his ego hodierno die singula singulorū apophtheg
a iij
Sapiens de
us mortalis
Oraculū q̄d
Apophtheg
mata :

mata delegi: que in hoc frequētissimo auditorio ce-
 tuq; viroz celeberris explicarē: Quae int̄ cetera sunt
 illustriora et magis famigerata: quib⁹ nihil sancti-
 us Doctus. aduicibilis excogitari posse at̄deri.
Ecclēstici actionatores multa quidē salubiter
 p̄ pulpitis p̄ tribunalib⁹ In pp̄atulo in delubris
 religiosissimis p̄cipere asueuerūt. S; nihil ē in sermo-
 nib⁹ illorū pliris clamosisq; septē sapientum Eth-
 nicorū breuib⁹ sententijs p̄ferendū. ne dicam com-
 parandū. Quod idē vos vbi pot̄auro sensuros esse
 nil ambigo: Cunctosq; in sententiā meā non tā pe-
 dibus q̄ animis ituros asseuerant̄ affirmo. Itaq;
 dū septena septēviratus decreta a nobis edisserūtur
 vos queso diligent̄ at̄tēdite. **H**odierna hec orō ad
 duas metas dirigit̄. vtilitatē ⁊ voluptatē. Vtilitas
 fructū animis. voluptas delectatōez auribus suppe-
 ditabit̄. In̄itium aut̄ hinc auspicabimur nō ex scrip-
 to p̄nūciantes: sed p̄ut res suppetent. Ita verba
 rebus accōmodantes. Male enim vt decēt̄ inquit
 Asinius pollio verbis eueniat: si rem nō subsecūtur
 Septenarius nūerus quem greci modo hebdoma-
 da. modo heptada appellant: virtutibus potesta-
 tib⁹q; innūens p̄ditus esse tradit̄: de quo nōnulla
 carptim libasse ab re: quā molior non fuerit alienū.
Et illud impūmis: quod is nūerus septē in celo fa-
 cit̄ stellas. q̄s graeco vocabulo planetas vocam⁹:
 quasi erraticas: nigridius erōnes appellat: Septē
 in tauro vergiliae. Septē i polo arctico triones sunt
 Septē circuli circū aris longitudinem: In zodiaco
 quoq; potentia septenarij potētissima. Nāq; solsti-
 tium a bruma aequinoctiū ab aequinoctio sūt sep-
 timis signis: **E**t cū in genituris quatuor sint mūd-
 cardines vt docet firmicus maternus: medium celi
 imū celi ortus horoscopi et occasus: Om̄es h̄j sep-

Ad metas
 vtilitatis et
 voluptatis.
 Dictum po-
 lionis.

Super septē
 nario nume-
 ro notabilia

Quattuor
 mundi
 Cardines

tenario nūero ⁊ diametrali radiatione sese vicissim
 cōtuent. Quin etiā septim⁹ aspectus qui fit a septi-
 mo zodio hoc ē signo plenissim⁹ potētissim⁹q; ha-
 betur. q̄ vt auctor ē Censouinus quosdā iam matu-
 ros infantes educit in lucē: q̄ grece latine
 septimestres appellant: qz septio mense nascuntur:
 Ante quē neq; masculus neq; femina salubiter na-
 sci potest. **A**d hoies quoq; gignendos cōsounan-
 dosq; vis nūeri septenarij pertinet vt. **M.** Varro.
Gellius Macrobius. Ceteriq; clarissimi conditores
 p̄diderē. Nā cū i vterū mulier̄ genitale semē datū ē
 p̄mis septē dieb⁹ aglobat̄ coagulataq; fitq; ad capiē-
 dā figurā idoneū: **E**gressos q̄q; ex vtero matris nu-
 merus septenarius suscipit ac comitat̄. post partū
 an victurus sit infans septia hora decernit. A septi-
 mo die nomia infantibus imponūtur: Tanq; salu-
 ti puerili Tunc primū fidendū sit: vt docet Aristote-
 les in septio de aialib⁹ plurimis añ diē septimū p̄u-
 tibus. Post septimū mensem fiunt dentitiones incipi-
 untq; dentes mandibulis emergere: post annos sep-
 tē p̄mi dentes cadunt: Alijs ad abū solidū subnascē-
 tib⁹ atz succedaneis: Septio qz anno plene absolui-
 tur integritas loquēdi: vñ et septē vocales apud gre-
 eos in vsu sunt: licet quicq; p̄ septē latinitas tm̄ vsur-
 pauerit: Annis v̄o bis septēnis pueri pubescūt. fitq;
 in̄itū generatiōis qd̄ et Alberthus magnus mēorat
 in octauo de aialib⁹: Annis ter septēnis genitura fit
 pollēs atz robusta: et vt inq̄t Plinius noster Crescit
 hō in lōgitudine. quarta annoz hebdomade. in la-
 tū quoq; fit crescēdi mod⁹. quita om̄e viriū et robo-
 ris cōplet̄ augmentū: In septio annoz septenario
 vt saltuari decuria summariq; delibē: prudentia et
 lingua p̄sumat: vt refert Aristoteles in septio politi-
 corū: ⁊ vt annotat̄ erudit⁹ septē septies multiplicati

Septime
 stres.

Dentitiones

Septem vo-
 cales.
 Albertus
 Magnus

Aristoteles

faciunt aetate: quae pprie pfecta habet et dicit: Cū
 70. decas heptadi iungit. i. decies septē anni Cōpu-
 tant: q̄ septuagita sunt: hec a phisicis credit meta
 vini: Et hoc vitae hūanae pfectū spatiū imiatur
 Qd̄ quisquis excesserit ab omni officio vacuus ut in
 q̄t scitissime Macrobius: soli exercitio sapiēciae va-
 cat: Et oēm vsum sui in suadēdo h̄z: Alioz munez
 vacatōe reuerend⁹. Pietera medici autumāt in ho-
 minib⁹ venas vel potius arterias nūero moueri sep-
 tēnario: Discrimia Etia piculoz in morbis maiore
 vi fieri putant dieb⁹ septimis: eosq; marie obsuat:
 quos : Id est iudicialis appellant. pp-
 terea q̄ vt interpretat. Cornel. Celsus tunc de egris
 iudicatur: Hippocrates septimū quemque diem vt
 efficacissimū apphendit: liber Galeni est de diebus
 Creticis siue criticis: quo septimū diem. dieb⁹ omni-
 bus iudicialib⁹ antecellere tradit potentia et nobili-
 tate. Verū vt dies in morbis septimi marie Crisimi
 id est indicatorij sunt: siue vt elegantius loquar de-
 cretorij: Ita per oēm vitā septimus quisq; annis pi-
 culosus Et velut Crisimos ē: Quē scriptores climac-
 tericū quasi schalariū siue scansile nominat: Sed
 ex his genethliaci difficillimos piculosissimosq; Cli-
 macteras duos pdidere Annū scilicet vñ quinquage-
 simū: quē complent Anni septies septeni: et annū
 seragesimū tertium. quē hebdomades nouē efficiunt:
 q̄ ab egyptijs Androclas dicit⁹ ē: ex eo qd̄ oēm viri
 substantiā frangat atq; debilitet: Cui⁹ mentioez facis
 et firmicus matrus in tercio matheseos: Et oli di-
 uis Augustus epistola quadā gaudiū animi testat⁹
 est: q̄ tertius 7 seragesimū annū euasisset amunē seni-
 orij om̄. p̄ter haec summ⁹ modus adolescēdi hūani
 corporis est septē pedū: Et quibus inedia moui de-
 cretū est septimo demū die moriunt: Abde q̄ septem

Meta viuent
 di.

Cretici dies.
 Hippocrates.

Galenus.

Dies decre-
 torij.

Climacteri-
 ci anni.

Androclas.

fuerunt spectacula in orbe terraz miranda. q̄ septē
 curricula ludorū circensū solētia. q̄ septē duces ad
 oppugnādas thebas pfecti: Et vt haec tam longo
 repetita pūcipio Ad rem nrām accomodent. Septē
 sapientes graeciae famigerati extitere. quibus nomē
 istud dedit supior aetas. vt Ausonij v̄bis vtar: nec
 secuta sustulit: quoz noia sunt haec: Solon Aetic⁹
 Chilon Lacedemonius: Cleobulus Lindius: Tha-
 les milesius. Bias prieneus: pittacus mithileneus
 periander Corinthius: Hi nō parū multa sapienter
 et salubriter p̄cepere publicae mortaliū vtilitati pro-
 spicientes: Et quozū thesauris Totidem aureas sen-
 tentias quoz ipi sunt Sapientes hodierno die p̄me-
 mus orsi a Solone nomocheta: hoc est legū condi-
 tore clarissimo sapientissimoz: Cui vt inquit Auso-
 nius: Sama septem sapientū palmam debet.
 Est igit Solonis ista sentētia: ac salutare documen-
 tū hoc expectare vite iubeo cūctos iminū
 id Creso regi dictū omnes homines sibi dictum pu-
 tent: iubet Solon spectandum esse finem vitae: et
 ex eo beatos aut miseros mortales dicendos: Tan-
 q̄ ante supremū diē beatus nemo dici merito possit:
 Sententiae Solonis subscribit Ouidius illis versi-
 bus. vulgatissimis: Sed scilicet vltima semper ex-
 pectanda dies homini est dicitq; beat⁹ ante obitum
 nemo supremaq; funera debet: Ita est pfecto vt in-
 quit verissime plinius. Alius de alio iudicat dies: su-
 premus de omib⁹: ideoq; nulli credendū est: et si ve-
 rum facere iudiciū volumus ac repudiata omni fortu-
 nae Ambitione decernere mortalium nemo dicend⁹
 est felix. Tu qui robore corporis et valitudine prof-
 perū te beatum ducis respice vitae terminū: nes-
 cis quid vesper serus Vehat: Namq; febricula. vul-
 nuscūlum. vipe denticulus. vlcusculū. possunt vel

Septem cur-
 ricula.

Nomia sep-
 tē sapientū.

Sentētia so-
 lonis:

I

Nomis confidit
 corporis fortitudi-
 nis expectant

Acino vnae
strangulat^r
Anacreon.

Quintus Junius

milonis vires: vel iunij valente lacertos vel rustice-
li Romani. herculis Robur subnare: et vnus
dieculae spatia oem. qua prius fidebas fortitudinē
depopulari: Quin tantulo casu extingui potes: Et
sicut Anacres Acino vnae passae stragulari: Sicut
fabius senator in lactis haustu vno pilo suffocari:
Scito nihil fragilius homie esse: nihil ibecillius: Tu
qui latifundia ingētia possides et diuitiaz opulētis
suffarcinat^r incedis ostentator insolēs. et iactantia
lus. specta vitae exitū: Scito bona fortunae mobi-
lia eē: fluxa instabilia: quae put repēte danē: sic eti-
am repēte adimunt: Cogita multos te ipō lōge opu-
lentiores aquā et panem emendicasse. et vt Seneca
verbis vtar locuples es nunquid ditio: Pompeio:
Cui defuit panis et aqua: qui fame et siti perit: Tu
qui fortunae alumnū immo partū te esse existimas:
qui principatu et opibus polles: Cui ex animi sentē-
tia cuncta prosperime succedunt: finem vite respi-
cito: Cogita quod quivis beatus versa fortunae ro-
ta Ante vesperā potest esse miserimus. Cogita mul-
tos in medio cursu florentium gloriarū fuisse pessun-
datos: Et a summo culmie dignitatis excussos: Et
beatis vt vulgo credebantur factos repente miseri-
rimos. presto sunt innumera felicitatis fluxae et for-
tunae variantis exempla. Et quib^o duo: aut sum-
mū tria ad presens retulisse suffecerit.

Ex beate mi
serumi

Dionysi^o ex
rege rhetor.

Dionysius Syracusanus gentiū quondā terro: reg-
no deuolutus Corinthi ludum litterarium exercuit:
seq^r eo artificio sustentauit. Silius persei mace-
donum regis artem Serariam ob querendum do-
cuit victum: Verum ne longū faciam Cresi lydois
regis opulentissimi historiam breuiter summariūq^r
percurā: Ad hoc negotium prope peculiariter perti-
nentē. Solon decēnali illa peregrinatione cū sardis

ad cresum peruenisset hospitaliter in regiam except^r
est: Et cum iussu Cresi omēs thesauri omīsq^r regia
supeller eius oculis Contemplanda pberent: Et cū
ipse rex omī o: natu preciosissimo sese excoluisset sub
limiq^r in solio cultissimus sedisset. fecunt interrogatū
Solonem equod formosius vnquā spectaculū vi-
disset: Respondisse Gallos gallinaccos. phasia-
nos atq^r pauones se vidisse. naturali eni eos flore et
inenarrabili formositate vestiri. praeterea quod facit
ad causam: Cresus Solonē percōtatus est quē ho-
minū beatissimū vel vt quidam tradūt quē homiez
se ipō beatiorē vidisset: Tū Solon citra assentati-
onem oem tellū municipē suū se vidisse respondit do-
cens tellū opimū virum fuisse filiosq^r ac nepotes p-
batissimos habuisse: q^o cū integerime sanctissimeq^r
vixisset: et hoc eui qd lōgissimū mortales degunt fe-
liciter tradurisset: pugnās strenue p patria hoste i fu-
gam verso mortē pulcherimā oppetierat: Iterum
creso sciscitāte quēnā secundū a tello beatissimum vi-
disset. Cleobē inqt et Vitonē q^o cū dies festus iunonis
apud argiuos foret oporteretq^r matrē illorū ad solē
ne sacrificiū curru vehi morareturq^r iumēta: tūc ipi
iugū subeuntes. et vicariā boū operā obeuntes in sa-
num matrē aduererūt: omīb^o tantā pietatē laude ce-
lebrantib^o. Tunc mater pccata deū dicit: vt illis pie-
miū daret p pietate qd maximū homini dari posset
a deo. post hanc pccatōez epulati cū parente adoles-
centes Cū somno se dedissent nō sunt āplius Excita-
ti inuentiq^r sunt mane mortui: optio genere mortis
defuncti: Tunc Cresus indignabund^r turbatusq^r
adeo ne inqt o Solon tibi p nullā Contēnit nrā felici-
tas: vt ne puatē qdē viris nos acq^randos ducas:
Et Solon cui^o ingenū mime erat adulatōib^o acco-
modatū o Cresē in qt calamitosus ē hō: neq^r an^o obi

Cresi histo-
ria.

Tellus athe-
nienfes.

Cleobis. Vi-
ton.

tum beatus est dicendus: Cum viventis felicitas ve-
certantis victoria instabilis incertaq; sit: Et omnis
rei oportet inspicere exitū: quo sit evasura: qm̄ mul-
tos deus: quibus fortuna subscripserat auferatq;
paulisp; radicitus evertit: Haec cum Solon ppe di-
vinitus differnisset dimittitur p indocto despectissi-
moq; qui bonis p̄sentib; p̄termisissis iuberet spectan-
dum vitae terminū: Sed qz vera foret Solonis sen-
tencia event; ostendit: Namq; haud ita multo post Cre-
sus cū Cyro psarū rege depugnās p̄lio superat. Ca-
piturq; atq; incendio destinatus pyrae flagranti sup-
ponitur: Tunc cū mentē subijisset Solonis recorda-
tio dicitantis ex viventibus beatū esse neminē: Ter-
ingenti Sono exclamavit; o Solon. solon: q̄ inter-
rogatus quā dendi solonis causam haberet seriem
p̄ oēm cuncta Cyro edisserit. miserat ille vinq; fortu-
nae vidēs cum se quoq; homiez esse nosceret laudat
Solonē: Cresum in amicis habet: quē secū iubet re-
liquū qd̄ esset vitae degere. Ita visus est Solon ea-
dem orōne Alterū servasse ex regib;. cautiorē et pru-
dētiorē alterē reddidisse. hec ex herodoto. Plutarcho
Laertio. Luciano. Ausonio. M. Tulio ceteris. hic
erijt illud satyrici poetae. Et cresum quē vox facun-
da Solonis: respicere extremāe iussit spatia vltima
vitae: secundū hanc Solonis sententiā videtur dici
posse beatus clarissimus iuris cōsultor et legalis doc-
trinae thesaurus socer meus Vincentius Paleotus:
nunquā a me sine honoris p̄fatione nominandus:
qui animi dotibus cultissimus diu inter legales pro-
fessores obtinuit i hoc gymnasio primatū: stare au-
tem in fastigio esse summi subsellij vix qz dulce qz iu-
cundū sit sciunt illi qui eminent: quib; datū ē in doc-
trinarū arce p̄sistere. idē divitias bono mō ptas rez
liquit luculentas: quales inter felicitatis munera nu-

Exclamatio
Cresi.

Beatitas so-
ceri vincēcij
paleoti

merat Plato: et metellus expetiuit: Domus vero
Jurisconsulti cū sit totius oraculū civitatis: Janua
et vestibulū soceri mei perinde ac alterius Nutij sce-
volae Martia quotidie frequentia consultorum ac
summorū hominū splendore celebrabatur. principi
autē placuisse cū maxima laus sit summusq; honos
socer meus illustrissimo principi nostro Jo. Benti
uolo adeo carus adeo iucundus fuit: vt sine illo ce-
nare iucunde nō posset: vt edulia oia sine illius adi-
mentis insulsa ingratiq; saporis eē viderentur: erat
n. fabulator elegatissim; ac fandi dulcissim; q̄ cūc-
ta p̄cipalis mentis nubila dictorū tēpestivitate dis-
cutteret: et facetosa urbanitate exhilararet: q̄ merito
vir oim horarū dici poterat: id qd̄ de asinio pollio-
ne scrijs Locisq; accommodata dictū ē. Ad hec cū om-
nis beatitas sine sobole māca sit et mutila: vt auc-
tor Aristoteles i p̄io ethicoz: ex hac quoq; pte socer
meus felix cēseri pōt: q̄ cū ex duab; vxoibus prima-
rijs feminis liberos sex et triginta suscepit undeci sup-
stitēs reliq; et cū meta vivēdi hoim eē dicat. Annus
septuagesim;: cunq; felicitas sit i felicitate mori ipse
hunc terminū transcendens annos implevit tres et
septuaginta senioq; beatissimo atq; honoratissimo de-
gens nup̄tme decessit Alui. p fluvio: qd̄ gen; mor-
tis sane lenissimū est: q̄ et maximi romanorū ipato-
res obiere: accessit et hic quoq; cumul; cōsumandae
homis felicitati: vt feretrū subierint filij octo pien-
tissimi: vt paternum cadaver In edem diui Jacobi
ad sepulchrū vsq; humeris hora vespertina ex ritu
piscorum deponerent: Ministerio vespillonū ac
sandapilatorum laudabiliter fungentes: quod vni
mucello macedonico cōtigisse in rara felicitatis hu-
mane Exempla mēoratur. Libuit et amōnis affec-
tu qui potentissim; est quo socer genero parentis lo-

Domus iu-
risconsulti ora-
culū civitatis

Cōvictor; pri-
cipalis

Vir oim ho-
rarum

Vespillo

co est: in hoc diuerticulū nō minus favorabiliter q̄
tempestiuiter excurrere. ut quē uiuentē reuerenter co
lui. pieq; dileri. eundē defunctum p̄ virili parte com
mendem posteritati: quāq; uiuit. uigetq; fama doc
trinarū: florent atq; in manib; habent̄ consultissī
ma ipsius responsa. Sed cū ad mentionē defuncto
rum testemur. ut inquit Plinius mēoriam eorum a
nobis non sollicitari: Jam ad propositū redeamus
Ultramundanū Deum precantes ut manibus soce
ri tribuat certum in caelo locum ubi beati sempiter
no aeno perfruantur: ut ita inter immortales bea
tissime agat sicut inter mortales felicissime uixit.
Aristoteles in priō Ethicorū Solonis hanc de spec
tando uite sine sententiā reprobatur reperitq; ut ab
surdam q̄ beatos uiuentes dici debere autumat non
defunctos: cū felicitas operatio quaedā sit: solonis
et illae sententiae sunt. Rege cū prius didiceris regis
Rationē ut ducem sequere: Nolito malis congrēdi
Deos venerare: parentes reuerere: leges Aranearū
telis similitas esse dicebat: ut enim illas infirmiora
animalia tenere Valentiora transmittere: Ita his hu
miles et pauperes cōstringi: diuites et p̄potentes nō
alligari: Quidā hoc Anacharsi attribuit. Idē eos
qui apud principē plurimū pollerent essentque max
ime favorabiles calculis ratiocinatorū cōparare so
lebat: Nāq; ut illi interdū maximū numerū interdū
minimū designant: Ita et illos p̄t principib; libi
tum fuerit. aliquando illustres et inlytos haberi:
Aliquando obscuros et ignobiles: Quandoq; posse
totum: quandoq; minimū. Cui consimile Orontis
Artoresis generi Apophthegma accepimus: sed iā
tempus est ut primo curriculo decurso lacedemoniū
cursoiem spectemus: Quemadmodū celeritate qua
dam peculiari ad metam festinabundus p̄peret.

Sentētie so
Solonis.

Leges arane
is similes.

omnes apud principē
miles uandiarū
tempus est

Laconibus sp̄ bieniloquiū cordi fuit: quod laco
nismos uocant: unde chilon breuiloquus sic inquit
latine dicitur nosce teipm: siue ut inter
p̄tatur diuus Hieronym; scito teipm: hoc chilonis
p̄ceptū tā salutare ē: tāq; ad cunctos generalit̄ p̄ti
nens ut in templo apollinis delphici litteris aureis
p̄secr atū merito fuerit: ut et ipi deo ascribat: q̄ asu
lenti ad beatitatē: q̄ itinere pueniret si te inq̄t cogno
ueris: Ignorantia enī sui ut inquit Plato uoluntie
de legibus tertio p̄niciofa est: Plautus in pseudolo
ait in foro uir decim; quisq; est: qui ipius sese noue
rit: adeo pauci sunt qui nouerint semetipos: Nos
igitur in presentia fecerimus operacpretium si curio
se Trutinabimur atque dispiciemus quēadmodum
homo seipsum noscat. Cuius sententiae intellectus
atq; interpretatio latissime diffunditur: Et ad res
prope sercentas apposita est.
Solomon in canticō canticorū ad animā quasi ad
mulierē sub cōminatione loquens dicit: Nisi cogno
ueris temetipam o pulchra inter mulieres: Admo
netur ania Et Solomonis p̄cepto ut noscat semet
ipsam: ut impleat chilonis oraculū:
nosce teipsum. dicitur aut̄ anima qui est hō uerus et
homo interior: ab ecclesiasticis scriptorib; nuncupa
tur: Agnitioē sui capere si intelligit qd sit. et quali
ter moueatur: id est quid in substantia. quid i affec
tibus habeat: utrū sit sanguis ut Zeno credidit: An
spiritus ut Hippocrates. utrū ignis ut Hipparchus
an aer ut Anaximenes. An enthelechia ut Aristotes
les. An essentia id est seipsum mouens ut
Plato Verum facta sit. an om̄ino a nullo sit facta:
et si facta quō facta utrū p̄ traducē seminis corpora
lis ut origo eius parit cū origine corporis Traducat
qd sentit Tertulianus: et idē sensisse lactantiū autu
b ij

Laconismos

Plato

11

Nosce teip
sum

Ignoratio
sui p̄niciofa.

Interior ho
mo anima.
Varia d̄ ani
ma.

mat Ruffinus. An perfecta extrinsecos veniens para
to iam et formato intra uterum genitale corpori induat:
Et utrum nup creatura veniat in corpus. An prius et oli
facta ob aliquam causam ad corpus sumendum venire
existimet: quod credidit Ougenes Adamantius: Ig
norat enim que sit natura Animae. ut inquit Lucretius
Et ut auctor est Lactantius nondum inter philosophos
Conuenit quod sit anima. nec unquam fortasse conueniet:
Item homo cognoscat semetipsum quoniam disquirat an morta
lis sit. et unacum corpore intereat: ut epicurei persuasiss
simam habuerunt et sadducei existimabant: An im
mortalis: ut omnium nobilium philosophorum scholae com
clamant: non aliud post mortem corpus assumat: quod
pythagoras asserit. et pythagorici dogmatis asser
tores assumant: apud quos palingenesia id est re
generatio et metempsychosis hoc est transanimatio celebra
tur. Praeterea cognoscat seipsum homo quoniam noscit que agen
da sint quae cauenda: quod sibi desit quod habundet quid
emendandum ut vitupabile. quid seruandum sit ut lau
dabile. M. Tullius in prima Thusculana preceptis
inquit apollinis qui monet ut se quisque noscat: non pre
cipit ut membra nostra staturam figuramque noscamus ne
que nos corpora sumus: sed cum dicit nosce te hoc dicit
nosce animum tuum: Nam corpus quasi vas est ani
mi aut aliquod receptaculum: ab animo tuo quicquid
agitur id agitur a te: Item in epistola ad quincium fra
trem. illud noli putare ad arrogantiam
minuendam solum esse dictum. verum etiam ut bona
nostra noverimus Item in quinto de finibus bonorum
Iubet nos pythius Apollo noscere nos metipsos.
Cognitio autem haec est una. ut vim nostri corporis
animique noverimus: sequamurque eam vitam: quae
rebus ipsis perfruatur. Plato in Charmide praecipit
tum hoc interpretatur nosce te ipsum: id est tempera

Ignorat u
tura animae

Palingenesia
Metempsychosis.

Corpus vas
animi

rate viue tanquam seipsum cognoscere temperantia que
dam sit: Et ita homines templum ingredientibus sin
gulari hac sententia deus alloquitur. nihil aliud pre
cipiens quam vivere temperant: Praeterea illud
illam habet intellectum: ut nouit quisque quid se potissi
mum deceat: quod ad omnem seruum ad conditiones om
nis hominum referri potest. Tu qui princeps es: Cu
ius nutu cuncta geruntur. nosce teipsum. Cogita te
esse hoc est pastorem populorum: cuius tur
telae salus subditorum commissa est. Noscito Princeps
te esse animam civitatis illam corpus tuum. Te omni indul
gentia fouere oportere ciues tuos et rei publicae magis quam
privatae consulere. Ut gubernatori cursus secundus
medico salus imperatori victoria. sic principi et re
publicae moderatori beata civium vita proposita est: ut opi
bus firma copiam locuples virtute honesta sit. Olim
legati scytharum Alexandro magno dixerunt: si deus
es tribuere mortalibus beneficia debes. non sua eripe
Sin autem homo es id quod es seipsum esse te cogita: stultum est eorum
meminisse propter quae tui oblitisceris. Tu qui ma
gistratus esse nosce teipsum. intellige te gerere personam ci
uitatis debere: Et iura fidei tuae esse commissa. Tu scho
lastice qui legum: qui pontificij iuris qui philosophiae qui medici
nae qui eloquentiae es candidatus: scito teipsum nosce
te intus et incaute ut dicat: ingenium tuum solerter intro
spice: et vide Cui disciplinae sis idoneus. Nam ut sci
te precipit oratius. Tu nihil inuita dices faciesque Ni
nerva id est aduersante et repugnante natura: ut in
pretat. M. Tullius: Olim Isocrates ephorum dis
cipulum a forensibus causis subduxit componendis histo
rijs accommodatorem ratus. male enim respondet co
acta ingenia reluctante natura iruit est labor: Ideoque
ut monet Seneca inclinandum est eo. quod te vis ingenij re
fert: hinc probari accipimus Alabandensem apollonium:
b iij

Princeps pa
stor populo
rum.

Medico sa
lus proposita
Scitum legati
scytharum.

Scholasticus
nouit ingeni
um suum.

Isocrates
Ephorus

Exemplum
Apollonij.

qui cū mercede doceret. tñ non patiebat eos q̄s iudicabat nō posse oratores euadere operā. apud se p̄dere. dimittebatq; et ad quā quēq; artē putabat esse aptū ad eā impellere atq; hortari solebat. Scriptor in om̄i Genere doctriarū noscat semetip̄m et ingenij sui vires an̄ p̄pendat: et vt salubri p̄cipit orator: q̄b ferre recusent quid valeant hūeri diu secū verset. qua in re dij boni q̄s multi peccant atq; cecutiunt: q̄ nec se satis noscūt nec sua. Tu q̄ inhias honores ambis p̄fecturas nosce te et dic tecū nunquid sis dignus

Dictum Metelli ad Marium.

illis fascibus: ad quos tā sitient Anhelas. Recordare id quod oli dixit metellus mario: quē ad consultum festinantē et ob id missionē flagitantem monuit ne super fortunam animū gereret: non om̄ia om̄ibus cupienda esse: debere illi res suas placere. Opifices. cerdones. nouint semetip̄s. meminert tene re se intra pelliculā. Et vt inquit ille in propria pelle

Sutor: ne supra crepidā.

quiescere. Sutor: ne supra crepidā iudicet. vt precepit apelles: Quod medicorū ē p̄mittant medici. tractent fabulā fabri: Naturae noscat semina quisq; Naturae noscat semina quisq; sue vnusquisq; sua nouerit ire via: Et vt vetus verbū est: Quā quisq; nouit artem

Quā quisq; nouit artem

uit artē in hac se exerceat. Salmonēsis poeta in libris de arte huiusce oraculi sic meminit. fama celebrata per orbem littera cognosci quae sibi quēq; iubet. Vbi monet iuuenes vt in amatoria palestra nouerint semetip̄s: Nam q̄ sibi notus erit solus sapienter amabit: satyrographus e caelo descēdisse p̄: obdit hoc. Quod p̄cipit intimis p̄cordijs esse figendū et memori seruandū pectore: siue iugis queras: siue causam agas. siue senator es velis. Neq; eni loicā poscit Achillis Therites. quin etiam si quid emptur es nosce te. nec multū cupias q̄ piscis est p̄ciosissimus. cum sit tibi Gobio tñ In loculis.

Iouenalis.

buccae noscenda ē mensura sue seruādaq; reb; tam magnis q̄s minimis. versiculus graec; ē vice puer b; celebratus.

q̄d significat nosce se ipsum vbiq; esse frugiferū. Et nullū mehercule p̄t esse p̄ceptū conducibilius: et q̄d i vniversum ad om̄ia melius accōmodari possit q̄s hoc. Quod si vnusquisq; vestrū in om̄ib; Actio nibus suis habuerit in memoria atq; in pectore. ple raq; ageris vtilius inoffensiusq; Chilonis et illae sententiae celebrant. In via nō festinandum interlo quendū nō agitandā manū quoniam id recordiae specimen est. lingua in conuiuio continendā. damnu; potius q̄ turpe lucrū eligendū. Tracūdiā supandā. Sed iam a chilonis curricula ad cleobulū stadio diomon transeam. is igitur sententiā illam bractea tam et vere aurā condidit. Quod lati ne interpretatur optimus est modus. huc pertinet illud quoq; graece dictū. id est nequid ni mis: quod tam celebre factū est. vt comico quoq; Terenti; versiculo expressum sit: id arbitror appu me in vita eē vtile. neq; nimis: Plinius chilonis p̄ ceptū esse autumat nihil nimū cupere: Sed id siue ab hoc siue ab illo dictū sit partū refert: Et nihil ad nos. dūmodo p̄stet dictū esse et sapientē et a sapiente: porro aut quid sapientius quid salubrius p̄cipi p̄t q̄s modū esse optimū cumq; in rebus om̄ib; custodi endum: Nam loquendi et tacendi. vigilandi et dor miendi optimus est modus. studia labores. cultus supeller. deniq; quicq; in om̄i vita est modū istum mediocritatēq; requirunt: tanq; rem rerū om̄i opti mam saluberimāq;. Plinius perniciosissimū esse in quit in om̄i vita quod nimū. Plautus i penulo mo dus om̄ib; i reb; soro; optim; ē habitu: nimia om nia nimū exhibent negotium hōibus ex se. Plinius

In via non
festinandū.

Sententia
Chilonis

XX

sententia cleo
buli
Optim; est
modus
Nequid ni
mis.

III

Plinius /
Plantus .

Virtutes me-
diocritates .
Aristoteles .

Virtus e me-
diu vitiou .

Dimidium
plus toto

minor. Optimus inquit modus est. quis negat. Qui-
tilianus in quarto. modus ubique custodiendus est. Pla-
to in Menexeno precipit parendum esse veteri proverbio
quod est id est nihil nimis: ut sine pecuni-
as homo nanciscatur ac filios sine amittat neque le-
ticia immodica exultet. neque dolore nimio conflictetur
Philosophi tradunt virtutes esse mediocritates: quod
graece dicunt. Aristoteles in ethicis quid aliud docet quam virtutem esse medi-
ocritatem in mediocritate excessus ac defectus colloca-
tam. ut quicquid a modo medioque recedit id in vitia
sit anumerandum: quod oratorius poetis nume-
ris eleganter compleris est: virtus est medium vitioum
et utriusque reductum. Item in sermonibus est modus in
rebus sunt certi denique fines. quos ultra citraque ne-
quit consistere rectum. Schola omnis eruditorum clamat
cuncta ferme ad mediocritatem referenda: quam merito
auream appellant: quae oratoriano procomio sic extol-
litur. Auream quisquis mediocritatem deligit tutus ca-
ret obsoleto sordibus tecti caret invidiosa sobrius au-
la. M. Tullius mediocritatem investitu sicut in plerisque
rebus optimam esse precipit. hinc nimirum hesiodus dimi-
dium plus toto esse intelligi voluit: cum ait
quod videlicet moderatum imoderato melius est: et ita
plato enodat hesiodicum scirpum: qui libro tertio de
legibus et in quarto de re publica. scribit rectissime dictum
esse ab hesiodo dimidium plus esse quam totum quan-
do videlicet totum comprehendere noxium est: dimi-
dium vero temperate se habet: docetque principatum
moderate constituendum esse et ad mediocritatem re-
digendum. Consimiliter Aristoteles in quarto po-
liticorum dimidium esse plus toto docet: ex eo quod gu-
bernatio moderata durabilior est et melior quam immo-
derata. Erat in appendicula commentariorum nostro

rum in tranquillam interpretationem explicatio: super hoc hesio-
di paradoxo. Quod moderatum imoderato animo: Paradoxo /
nendum et optimus in principatu modus sit evidentem ostendit
exemplum Theopompi dignum memoratu: qui cum esset cum
Rex sparthanorum ephoros primus instituit: Qui ita
regiae potestati apud lacedemonios oppositi sunt:
sicut apud Romanos Tribuni plebis consulati impe-
rio obices et refractarii opponerentur. ob id cum vxor
maritum criminaretur dicens eum relictum filijs minore
potestate fertur theopomus laudabilem vocem emisisse
Relinqua inquit minore filijs potestate o vxor sed diu-
turniore. hoc idem sensit Alexander Romanorum impa-
torum moderatissimus: qui cum ei mater Mamea et vx-
or memia nimiam civilitatem ac moderationem in princi-
patu agendo obiectarent et sepe dicerent: mollior em
tibi potestate et contemptibilior imperium fecisti. Scite
respondit sed securior atque diuturnior. huic dies
numquam transit quo non aliquid mansueti. civile. pium
fecerit: qui veluti sententiam illam probans: qua dicitur
moderata durare. Tante fuit moderatidis ut omni-
bus se blandum affabilemque preberet. Aristoteles in pro-
blematis ad medicum pertinentibus secunda inquit vali-
tudo mediocritas quaedam est frigida et calida: humi-
do et sicco: ex quibus corpora mortalium compacta sunt
Temporis et mediocritate quadam agnuntibus: quorum
defectus vel excessus morbos gignit ut medici tradunt
Et ut auctor est Plato in timeo elementa sive principia
ex quibus constamus: per excessum defectumque ex proprio lo-
co in alienum Translata intestina quandam seditionem
et egritudines inferunt. Inde enim fit: ut immodice
aut calefiant frigida: aut madescant arida. Et cete-
ra omnia similiter permutantur. Et ita mediocritate ac
tempamento de corporibus subducto. mutationes va-
rie morbi Corruptiones prope infinitae inborant atque

Exemplum
theopompi
ephoru.

Dictum Alex-
di romani

Sanitas me-
diocritas .

Plato in ti-
meo .

huius platonice sententiae testimonium citat Gale-
 nus in primo de elementis: cui subscribit schola me-
Cor. celsus. dicorū. Et cor. celsus astipulat: q̄ sic refert in p̄mo
 ex quattuor principijs vel supans aliqd̄ vel deficientes
Columella. aduersam valitudinē creat: columella q̄z libro quar-
 to agriculturalionis opus ē inquit in has tā diversas
 inaequitates magno tēpamēto: qd̄ i corporib⁹ nris
 quoqz desiderat: quoz bona valitudo calidi ⁊ frigi-
 di. humidi et aridi densi et rari certo et q̄si examina-
Galenus. to modo cōtinet. Galenus in libris cōplexionū. Cō-
 plexionē equabilē ac moderatā dicit eē optimā. Nō
 me preterit causas morboz plurifarias a medicis p-
 poni: quaz alias aocant abditas alias evidētes: ⁊
 hippocrates i libro d̄ flatib⁹ spiritum morboz oim
Spiritus pat patrū ⁊ auū nuncupat: verū ex cūctis id colligit qd̄
morboum. initio ppositū ē. sanitatē mediocritate Subsistere:
 nimū eē i reb⁹ hūanis modū: imoderata reprēsi-
 bilia: qd̄ adeo vep̄ ē: vt sapiens insipiens equus ini-
 qui nomē ferat. vltraqz satē ē virtutē si petat ipam
 vt ex remedijs vitia fiāt si nimia ⁊ imoderata sit me-
Medici ipas dicina: Qua p̄p̄ diligentē etiā atz etiā caueant medi-
tores vitae. ci: q̄ vite nrē necisqz ipatores sunt ne i potioib⁹ mē-
Catapotia. dicamētoz p̄pinādis excedāt modū: vt catapotia
Alexipharma- vt alexipharmaca: vt anditota mirturē rez medica-
ca. rū salutarī tēpamento Cōpositis p̄p̄inent: vt poti-
 us intra modū medicina salutarī coherceat qz supra
 modū letalit eruberat. Error enim in medico pestifer⁹
 est: nec patit emendatōes: ⁊ vt auctor est Galen⁹ in
 p̄mo simpliciū: Medici errantes p̄cipitauerūt secū-
 gentes innūeras. Cibus q̄ alimur et sustentamur
Cibus imo- norius sit co:pori et exitiabilis si sit imodic⁹: Vena e
dic⁹ noxius. vt auctor ē Cato portius sufflatae ex cibo n̄ possunt
Zuicenna. p̄spirare in toto corpore: vñ aliqs morbus nascitur
 Et vt refert Jo. Chrysostomus. qd̄ in decretis q̄z

canonicis repetitū est: Abundantia cibi morib⁹ facit
 et molestias ingerit et egritudines generat. p̄inde sa-
 lutariter. p̄cipit Zuicenna int̄ classicos medicos cla-
 rissimus ita surgendū a mensa vt reliquiae appeten-
 tiae adhuc supersint. Vno quo vires sanguis. co-
 los hominū alunt. cuius utilitatem Asclepiades vir
 deorū potentia aequari posse p̄nūciavit nihil p̄nicio
 sius vt inquit verissime plinius si mod⁹ absit: Idē
 alibi velut ex oraculo cecinit multo vtilissimā eē tem-
 perantiā in cibus: Itē inter medicinas ab hoie pen-
 dentes esse ait abstinere a cibo nimio aut potu. Vi-
 no modico nervi iuuant. Copiosiore leduntur: sic ⁊
 oculi: qd̄ multa. Adeo antiqui modū esse optimū in
 rebus crediderūt: vt i agriculturalioe: In q̄ quanto q̄s
 maiora possidet latifundia tanto fortunatio: censēt
 modū agri imp̄m̄is seruandū putauerint: quippe
 Ita censebant satius eē min⁹ serere et melius orare:
 sup̄ quo lucius columella om̄is rusticatiōis p̄sultissi-
 mus sic scribit: Nos ad cetera p̄cepta illud adijci-
 mus quod sapiens vnus de septē in p̄petuū posteri-
 tati p̄nūciavit adhibendū modū mensurāqz reb⁹:
 Idqz vt non solū aliud acturis sed et agrum paratu-
 ris dictū intelligatur: Ne maiorē fundū qz ratio cal-
 culorū patitur emere velit. In eadē sententia virgi-
 liū fuisse animaduerto ita precipientē. Landato in-
 gentia rura exigū colico: Plinius quoqz noster cui
 nihil intēratū nihil inerpertū fuit. iudico inq̄t modū
 reū oim vtilissimū: Quin etiā iuriscōsulci modū in
 supplicijs decernēdis p̄bantes salubriter p̄ceperunt
 penas interpretatōe legum molliendas moderādas
 potius esse qz exaspandas. igit̄ ne imodici imodera-
 tiqz iudicemur cludam⁹ modū optimū vtilissimum
 que esse rerū oim cōcinentes cū Sidonio Apollinari
 Lindie quod Cleobule canis mod⁹ optim⁹ esto: itē
 Sidonij ve-
 sus.

Vinū p̄nicio
 sum si mod⁹
 absit.

Mod⁹ agri
 seruandus.

Exigū co-
 lico.
 Juriscōsulci.

Sidonij ve-
 sus.

Sentētie cleobuli
 Cleobuli sentētiās celebriores et ille sunt. Ingratus ne sis amicos beneficijs fouendos inimicos amicos faciendos. Ante q̄z domo quis ereat quid acturus sit secū cogitet. Rursus cū redierit quid egerit reme- tiatur. Vrorem comparē eligendā: Audiendi magē quā loquendi studiosum esse oportere.

Vrore cōpar eligenda.
 Subsequitur Quarto loco Thales milesius: qui si apuleio credimus ex septē illis sapientiae memoratē vris fuit facile p̄cipuus: utpote qui Geometriae p̄ mus reperi: extiterit. Et naturae rerū certissimus explorator. et Astroiū piūssimus contēplator: qui aquā principū rerū eē censuit: Cui Tripos ex p̄scrip to oraculi datus ē cū sapienti dandū eē cecinisset. is itaque vadimonia perinde ac noxia p̄cipit fugienda cuius haec sunt verba

Thales.
 sponde nota presto est. per mille possum ut ausonij verbis utar curere exēpla ut p̄bem pedes. vades q̄ penitudinis reos: sed nolo nominatim quēq̄ di- cere sibi quisq̄ vestrum dicat et secū putet: spondere quantis dāno fuerit et malo: Plinius inquit comitē aeris alieni atq̄ litis esse sponsonē. Eamq̄ sententiā assignat chiloni lacedemonio: sunt non parū multi Codices pliniani in quibus non sponsonē le- gas s̄ miserā: vtraq̄ lectio suos assertores h̄z. pla- to in charmide inscripta eē p̄ apollinis delphici tem- plotestatē Tria haec p̄cepta: Nosce se quēq̄ nihil nimis: Et sponsoni adiuncta incōmoda: laertius Diogenes chilonis inquit haec sentētiola ē: sponso- ni nō deesse iacturā. Sed plerq̄ omēs eam assignāt ascribuntq̄ Chaleti. Quod et nos seq̄mur: De quo Sidonius appollinaris Thales mileto genit⁹ vadi- monia culpāt: Et aliubi: Mileto quod Crete Tha- les vadimonia dānas: ex hoc saluberrimo p̄cepto ad-

monemur cauere a sponsonib⁹: ne verborū obligati omib⁹ vinciamur: ne p̄des. vades. sponsores qd̄ de trimentosum ā: efficiamur: multos redegit ad inci- eas ⁊ egestatē formula illa stipulationis: Mibi decē dabis: dabo. Mibi decē dare sponde sine: spondeo. hoc ē illud dānosum verbū. de q̄ intellexit Quidius illo versiculo. Vnius ut verbi grandia dāna ferat: hec ē plautia stipulatio ex pseudolo: vbi sener stipu- lat⁹ vbis ita cōceptis: Viginti minas dabin⁹. Respō- det leno dabin⁹: et ita ex hoc vbo obligat⁹ viginti minas soluere cogit. Vñ mor q̄ribund⁹ dolent infit. Ausaretur id p̄missū a me quod p̄missi p̄ iocū: Cauete ergo hoc verbū spondeo: cui comes ē nota: siue ia- ctra: Cauete a stipulatiōe: quae obligat⁹ p̄missio- res: quae ut diffinit pomponius iuris p̄sule⁹ titulo de verborū obligatiōib⁹: est verborū conceptio: qui- bus is q̄ interrogat daturū facturū ve se id quod in- rogatus ē spondet: pragmatici hoies in callido ver- suto que ture solertes: quorū aucupia sunt verborū syllabarūq̄ tendiculae: omib⁹ p̄ceptis historijs v- sibus cauere iubent et vetant credere: Alterū se face- re ait. M. Tullius ut scilicet caveat. Alterū ut non- credat se facere nō posse: Vos vtrūq̄ facite diligēt- caute: nec temere credite: Nā qui cauet ne decipiat- ut inquit plantinus sener: vix cauet cū etiam cauet: etiam est cauisse ratus ā: sepe is cantor capt⁹ ē: apd̄- Simum ait Philippus macedonū Rex non oim se si- del credere: cauendi aq̄t credendiq̄ intellectus multi- plex est. Et ad multa p̄tenditur. verbum illud ve- tus: non putarū. In omni negotio turpe est. Cu- tus comitē scitāte esse penitentiā. Subit hac in par- te admirari p̄scoiū diligentia: q̄ eos dici voluerūt- eos: qui qd̄ p̄mississent sponso dissent ve. Caveam⁹ Rei dicti p- ergo ne p̄ sponsonē. in m̄ro vrorū habeamur Ne- missores.

Formula sti- pulationis. Plautin⁹ sti- pulator

Initio stipu- lationis Tendiculae s̄ boum. Cauere iubēt Credere ve- tant.

Nō putarā

Rei dicti p-

missores.

Sententia
Thaletis

vnus verbi fluctu in dispendij scopula illidantur
Thaletis ille sententia circūferunt: Antiquissimū
oim esse deum: pulcherimū mundum: velocissimū
mentē que p vniversa discuriat: sapientissimū tēpus
q oia inueniant: Idem etiā marie rex causa gratias
se se agere nature dicebat: quod hō nō bellua: q vir
et nō femina q grecus natus esset et non barbarus.
Sed iam pacto quarto curriculo. Quintū decuria-
mus. cuius quadrigarius ac ductor: ē Bias puen-
sis: is olim filio ad Egyptios pficiscenti pcepit ut
id est viaticū ad senectutē sibi cōpa-

Terū causa
agebat gra-
tias deos.

Bias

raret. virtutem nimir p viatico intelligens. quae so-
la est certa ac vera possessio. Idem cum patriā pue-
nam caepisset hostis ceteris multa de suis rebus dā
fugunt a sportatibus admonit⁹ a quodā vt idē ipse
faceret ego vero inqt facio: nā omnia mea mecum
porto. hui⁹ itaqz biantis ē illa sententia
latine dicit plures sunt mali: qz sic hoc vero verius.
hō nemo gnarus sciūsqz rex humanatum est q am-
bigat. Deteriorum magna natio est. vt inquit ve-
rissime Cicero: boni vero singulares: omne temp⁹
Clodios vt Seneca verbis vtar: non omne Catones
fert. ad deteriora faciles sumus: et Catilinam vt ait
satyrographus quocunqz in populo videas quocū-
qz sub are: s nec brutus erit bruti nec auunculus vs-
qz: Rari quippe boni nūero viri sunt totidem quot
thebarum portae vel diuitis ostia nili. Apud sodo-
mitas vt eanonice scripturae pbiderunt. Decem bo-
ni inuenti nō sunt: Quorū bonitate improborū vitio
fitas sustentari posset: Mores boni vt inquit Plau-
tus in trinūmo sunt intermortui: Mores vero mali
quasi herba irigua succreverūt vberissime. Cum vi-
deris forū multitudinem refertū et septa concursū om-
nis frequentiae plena: scio illic tantūndē esse vitioz.

Omnia mea
mecum

mores boni
intmortui.

qzū hoim. omnia vitijs ac scelerib⁹ plena sunt: ma-
li inter malos viuimus: Nobiscū bene agitur si in-
pessimos non sim⁹. Quotiens virtū bonū videre cō-
tingit illi assurgito illi caput aperito: illū vt deū co-
lito. via vitioz lata est. et decliuis: et ideo cunctis
peruis: virtutis Angusta. Clivosa senticosa: et ideo
paucissimis patens. fimbria oli iudex electus in cau-
sa pinthiae. qui sponsionē fecerat. quod vir bon⁹
esset: iudicatu illo supsedit dicens nō liquet: Quā vt
vir bonus aliquis sit ea res innumerabilib⁹ officijs
et laudibus continet. et vt dicere solebat pittachus
pdifficile ē bonū esse. quidā malos interpretant Im-
peritos et barbaros: q ius equū sacros mores negli-
gunt: Tanqz plures dixerit Bias eē: impitos ac ini-
quos: Quod euidentissime planū est. quor⁹ enī qsqz
aut perit⁹ aut pitiae ē affectator: quor⁹ qsqz studet
ingenuis disciplinis: iperitia atqz barbaria hoc tpe
grassat et viget. erplosa eliminataqz eruditōe atz hu-
manitate. Idiotis ludibrio sunt: si qui sunt boni.
Imperiti in honore sunt atqz estimatiōe. spiti pbro
atqz cavillis obnoxij esse ceperūt. Magna ē vt dice-
bat Tusculanus Cato virtutē incuria: Si mali im-
piti boni psequenti periti dicent: qz nō videt inf mil-
le vir millesimū bonū hoc ē peritū merito dici posse?
Malos ab antiqz p vilissimis dictos eē docet plini-
us. sic scribens: Quā modo inqt vtilissime colūtur
agri? Et oraculo sez malis ac bonis. Itaqz cū ab-
audicerēt malos intelligere voluisse vilissimos. Qd
si mali ex hoc pliniano interpretamēto p vilib⁹ acci-
pūnt. qz nō videt plures eē viliores: despectiores:
sordidiores. Quisquillas hoim et retrimēta? Exem-
plis res nō eget: que luce clarior ē. Nos quoquomō
mali dicantur siue improbi: siue imperiti siue viles
Elaboremus. contendam⁹ enitām⁹. ne inf malos.

Mali inter
malos viu-
mus.

Via virtutē
senticosa.
Non lique-
re d viro bo-
no.

Mali impe-
riti

Mali proni-
lissimis.

enumeremur: ut sententia Biantis vanidica et me-
 dar cōprobetur in nobis. Imo enire cur emus ut si-
 mus potius similes sacerdotibus Egypti: q̄s piro-
 mas vocant: Est autē pironis graeca lingua
 id est honestus et bonus. **Hic idē** Biantis
 dicere solebat, malle se int̄ inimicos iudicare: q̄z inter
 amicos. quippe ex amicis aliter p̄sus futurū inimi-
 cū. Et inimicis autē aliter amicū. Idem interroga-
 tus, quid nā faciens h̄s delectaret lucrans inquit.
Lucrans de **Sexto Curiculo** p̄beat ad cursurā pittacus Mi-
 lectaretur. **chyleneus**: qui phrynonē Atheniensium ducē mo-
 nomachia hoc ē singlari Certamine cōgressus in-
 teremit: cū instar. **Pittacus mi-** **Retiarū** rete emisso illum implis
chyleneus casset. huiusce pictaci illa ē celebrata sententia
 latine dicit. **nois tēpus. vel nois oportuni-**
tas siue tempestiuitatē. Romana vox est vent in
 tempore. Interpretatio huiusce sapientissimi dicti sa-
 luberrima est: ut scilicet nois in rebus agendis
 obseruemusque oportunitatem. ut in tempore cunc-
 ta aggrediamur: Terentius rerum omnium ē primū
 tempus ait: reputet cuncti ut verbis **Ausonij** utar
 quotus offensam incidat: spectata cui non fuerit o-
 portunitas. **Medic⁹** in danda egroto medicina no-
 rit id est tempestiuitatem: Nam ut inquit ille
Temporibus medicina valet. Contra nihil ē in mor-
 bis magis periculosum nec magis p̄nitiosum q̄z im-
 matura medicina: quod et memorat **Seneca**. In
 libro ad albinam matrem de consolatione: precipit
Plinius noster cauendum ne ex remedijs vitia fiant
 Quod euenit nimia aut int̄pestiua medicina. **No-**
lo cōmemorare q̄z multi ita pereāt dum int̄pestiua
 pharmaca ppinant. In cibo q̄z dando o medice
 nosce quando tempestiū est: **Nā** ut verissime scri-
 bit. **Comē. Celsus** optimū medicamentum ē opor-

tune Cibus datus: qui quando dari debeat inter me-
 dicos non satis constat. Notum est illud **quidianū**
Ipsa leget tempus medici quoq̄ tempora seruant:
 id est tempestiuitas tantum pollet. ut vi-
 num quod alioqui nois est languentibus i tempo-
 re datum medeat. Quod **Quidius** quoq̄ planissi-
 me significat illo versu: Data tempore profunt Et
 data non apto tempore vina nocent: huius rei ob-
 seruationē probe callebat **Asclepiades**. qui primus
 vino opitulari inuenit dando scilicet
 id est in tempore: qui vnū de vino dando volumen
 condidit. **Hippocrates** in aphorismis et **Galenus** li-
 bro sexto. simplicium docent dolores oculorum vino
 meraco solui: quod ita interpretamur. si tempesti-
 uiter detur. Tu qui aditus faciles ad principem que-
 ris-cupisq̄ voti **Compos** euadere
 oportunitatē: et que mollissima fandi tempora: **Ca-**
ius p̄cepti gnarus poeta sic cecinit. Sola viri **Mol-**
les aditus et tempora nois. **Plautus** oportunita-
 tem innuens efficacissimam esse in rebus ait in pseu-
 dolo: ipsa mihi oportunitas nō potuit oportunius
 aduenire. Item in **menechmis** non potuisti magis
 pertempus mihi aduenire q̄z aduenis. Ita ego soleo
 commoditatis omnis articulos scio: **historici** prodi-
 derunt **Vespasianum** id temporis fuisse facillimum
 indulgentissimūq̄: quo in balneū tricliniūq̄: trāsi-
 bat: eaq̄ momenta atq̄ occasione domesticos ad ali-
 quid petendum magnopere captasse. **Consimiliter**
vos: qui vultis apud principē impetrabiles eē cap-
 tate id temp⁹. quo remissior: hilarior: indulgentior: eē
 solet: Scitote plus pollere tempestiuitatem hāc ad
 successus petitionū. q̄z adipē leonis: q̄z sanguinē ba-
 silisci: q̄z spondylon draconis q̄z Anguinum dryu-
 darū ouum-ceteraq̄ id genus promissa magice va-
 c ij

Cibus in tē-
 pore medica-
 mentum

Asclepiades
 de vino dan-
 do

Oportunitas
 captanda in
 p̄cipe ade-
 undo.

nicatis : Contra non parum malis intempes-
 terpellantes merito repulsam patiuntur : Quibus il-
 lud Nasonis dici potest . Non adijt apte non legit
 idonea credo tempora . Oratius probe callens quā-
 tum idest oportunitas polleat sic scribit :
 Nisi dextro tempore flacci verba per attentam nō
 ibunt Caesaris autem : idem mittens Augusto libris
 monet portitorē ut tempestiuiter adeat videlicet : si
 validus si leuis erit : si deniq; poscet : Qui fabricam
 materiariam tractas : qui contignatib; domi stru-
 is quando tempestiua sit ad cedendū ma-
 teries : quam cedi tempestiuū esse luna senescence Pl-
 nius Columella . Paladius Vegetius Ceteri tradi-
 derunt . Praeterea tempestiue materies ceditur a pri-
 mo autūno ad fauoniam ut docet victruuus . a sol-
 stitio ad brumam : Ut praecipit Cato . p uer arbores
 intempesiuue ceduntur . cum id tempus sūt pgnan-
 tes . Et consequenter imbecillae : sicut etiam corpo-
 ra muliebria cū conceperint iudicant infirma : Tem-
 pestiuiter materies sit firma ac durabilis instructu-
 ris neque pādotionib; obnoxia est . Conuenit autē
 inter eruditos uulissime sterni in coitu lune : quē diē
 alij inter lunium : Alij intermestruū : alij lunae silen-
 tis appellant : Quod si competant coitus in nouissi-
 mū diem brumae illā eternam futurā materiam spō-
 dent . apud Antiquos primo punico bello . Classis
 duillij impatoris ab arboie excisa sexagesimo die na-
 uigauit : secūdo quoq; punico bello Classis Scipio-
 nis quadragesimo die a securi nauigauit : Tantum
 tempestiuitas i cedenda materie pollet : Queret for-
 tasse curiosus auditor cur materia tam sepe nomina-
 uerim - nusquam lignum siquis est qui id querat . ille
 sciat consulto me id fecisse et scienter : atque ex latini-
 tatis elegantia : Namque ut ex libris iuris consulto-

Quando ce-
 denda mate-
 ries ne pan-
 dat .

Tempestiuū
 Celsastrataq;
 Materies

rum didicimus et docet Ulpianus de legatis tertio :
 lignum dicitur quicquid cōburendi causa paratum
 est : Materia uero : que ad edificandum fulciūm
 que necessaria est : Ideoq; lignis legatis arbores ma-
 teriae causa succisas non debent : Idem iurisconsul-
 ti titulo de tigno iniuncto et titulo de uerborum sig-
 nificatione docent appellatione tigni materiam om-
 nem contineri ex qua edificium constat : De materia
 siue materie in hoc significatu sciant uolumia eru-
 ditoum : Inde materiatio ⁊ materiatura victruuio
 Inde fabulca materiaria Plinio pro tignaria Cuius
 inuentor fuit dedalus . hinc ipse faber tignarius ele-
 ganti uocabulo dicitur a plauto materiarius . Sed
 iam tempus est ut ex uia in semitam regrediamur .
 Qui emit . uendit . negociatur . noscat
 id est oportunitatē . Emptor captet temp⁹ ut emat
 paruo . uenditor ut uendat magno : Et enim ut p-
 cipit . M . Varro tunc uendas cum caritas est . ne-
 gociator ut cum lucro mercaturam exerceat : obeat
 que fora rerum uenaliū . Amator amicam in tem-
 pore accedat cum tempestiuum est : Cum leta puelle
 mens et anim⁹ adueneria propensior . Agricola om-
 nem rusticationem id est in tempore exer-
 ceat . Nam ut inquit poeta . Frigidus agricolam si
 quando continet himber . multa forent que mor ce-
 lo properanda sereno . maturare dat . Messis uinde-
 mia . oleitas . sationes . insitiones . propagationes tē-
 pestiuiter fiant . Constat frumenta si tempestiue de-
 cisa sint . in hoireo grandescere . contra Arbores ex in-
 tempestiuo calore aut gelatione sentire uredinem Si
 de . actionem . Carbunculationem . Denique ut sum-
 tm explicem omnis actio omnis uita . suam expo-
 sunt tempestiuitatem : quam qui nouerit ille fortu-
 naciū plerq; omnia aget et commodius

Lignū quid
 Materia qd

Materiatur-
 ra .

Materiari-
 us .

Uendas est
 caritas est .

Pietati et ille sententiae sunt. Depositi cum acceperis redde. Amico noli maledicere. nec inimico quidem pietatem colito. Frugi esto. Veritatem custodito. Quod facturus es ne dixeris. quod si facere nequiveris rideberis. interrogatus quid infidum esset: mare inquit: Item punctanti quod esset optimi respondit bene agere. Superest septimum novissimumque Curriculum: quo decurso ad metam provehemur. Cursor autem progrediatur quod agmen cogit perianther corinthius: qui principibus summa ope enitendum suadebat ut si tuto vellent dominari benignolentia non armis si parentur. Ex eius penurario promptum est penus i. lud scitissimi saporis id est meditationem esse totum: quippe is solus rei gerende est efficax: qui pius omne negotium meditatur. Nam ut inquit eleganter Ausonius locare sedes. bellum gerere. aut pellere: magnas modicasque res etiam parvas quoque agere volentem meditari decet. Segniores omnes inceptis sumus: meditatio si rei gerendae defuit: cogitare oportet in rebus omnibus quod gerendum sit. Et enim incogitantes fors non consilium regit. Salustius dixit consulto opus esse: et ubi consulueris mature facto. Temeritas stulta et infelix est. ut inquit apud Titum Livium Fabius Maximus. Consultatio meditatioque rebus consulunt et privatis et publicis. Latinus Virgilianus in cogitationem improbandam. meditationem probandam sic inquit O presans animi iuvenis quantum ipse feroci virtute eruperas: Tanto me impensius acquiescit consulere atque omnes metuentem Expendere casus. illud Terentianum quis ignorat: omnia pius consilio quam armis Experi decet: Romani annuos magistratus: quod maxima foret potestas Creare: Consules que appellaverit: nimirum a consulendo tanquam consilio

Infidum mare.

Perianther corinthius.

Perianther.

Meditatio totum.

Temeritas infelix.

Latinus Virgilianus.

et consultatione recores administratoresque Reipublicae. cuncta moderari debeant: Quid principi magis expedit quam habere consiliarios prudentes ac circumspectos: quorum meditatione consilio consultatione cuncta perpendat. libret. Examine. Ut omnia fiant ad libellam et normam: ne quid deliret amissis. Agamemnon homericus optat non decem similes Naucis qui fortitudine censetur: Sed consiliarios decem tales: qualis fuit Nestor. Sic. n. inquit.

Quod si acciderit non dubitat quin brevi Troia peritura sit: et enim magne res ut ait. M. Tullius geruntur consilio ratione sententia. Vires apud Quidam Ludens aiacis stoliditatem inquit Tu vires sine mente geris. Nihil cura futuri est: Remor paulo-pectora sunt potiora manu vigor omnis in illis: Meditatione cuncta sunt meliora et factu facilliora ut Vegetius docet: Graecum. epigramma non hanc perianther De meditatione sententiam celebrat sed illam. Quod verbum significat Irae temperandum esse. Quod praeceptum et ipsum quam salubriter detur mortalibus quis non videt? Cum ira brevis insania siue brevis furor sit. ut docti autumat: quam frenis moderari ac compescere non mediocriter sapientiae est. M. Tullius in epistola ad quintum fratrem proreptica. hortatur monet precipit ut resistat iracundiae: ut linguam in ira contineat ut animo et orationi cum sit iratus moderetur. Nam si implacabiles iracundiae sint summa et acerbitas. Atacem in mortem egit furor. In furore iracundia. Cetera vicia impellunt animos ira precipitat: Maximum remedium est irae mora atque dilatio. ut primis eius feror relanguescat. proinde Athenodori illud salutare praeceptum habere cordi atque meo

Ne quid deliret amissis. Votum agamemnonis homerici.

Ira brevis insania.

Ciceronis praeceptum ad fratrem.

Saluberri-
mū atheno-
bori documē-
tum.

Cur tres fu-
rae.
Aristoteles
iraē defensor
Cos virtutis.

Ira.
Iracundia.
Iratu.
Iratu.

rie operepretium duco: qui Augusto Cesari sic prece-
pit: Cum ira te o Cesar ceperit nihil prius neque dir-
eris neque feceris: q̄z ipas viginti quattuor litteras
Elementarias tecum ipse percurreris. Tres sunt af-
fectus: qui omnes homines in omnia facinora pre-
cipites agunt: Ira. Cupiditas. Libido. Propter
ea poete tres furias esse dixerunt quae mentes homi-
num eragitant. Instar enim furiarum hi tres affec-
tus irae cupiditatis. Libidinis Mortales demētātes
stimulis agitant furore perturbant: Stat quidem
Aristoteles irae defensor ac propugnator dicens, irā
calcar atque cotem esse virtutis: Sed huic Aristote-
licae sententiae reclamāt ac refragant. M. Tullius
Seneca ceteri: a quibus proditū est iratos pprie di-
ci exisse de potestate. idest de consilio de ratione. de
mente. Et cum ira insania sit negant vtilem esse in-
saniam aut naturalem. Grammatici iram ab eo qd̄
est ire dici tradunt: eo quod a se eat qui irascitur: et
furit. Qui ergo a seipso abire non vult. nec mentis
impos fieri iram suffrenet. et hunc temporariū ani-
mi motum impotencissimūque coerceat. Queri so-
let quid ira distet ab iracundia: Scitote iram ex cau-
sa nasci Iracundiam de vitio multū irascentis: sic
et iratum Iracundūque distingui: ut iratus ex cau-
sa sit Iracund⁹ ex natura: et sicut ebrius differt ab
ebrioso. Ita iratus ab iracundo. Nāque ebriosum
dici pprie volunt eum qui ebrietatis vitio obnoxi-
us est: Ebrium vero: qui interdum vino grauis fit
et impos sui: potest enim qui ebrius est tunc p̄missū
esse nec habere hoc vitium: Et qui ebriosus est sepe
extra ebrietatem esse. Consimiliter iratus potest esse
non iracundus: Et iracundus qui iracundiae ob-
noxius significatur: potest aliquando iratus nō eē
Ceterum quo quo modo etiam atque etiā nobis ca-

nendum est: ne irae ne iracundiae prodinitate rapia-
mur. ne irati. ne iracundi simus: Quod vitium tā
deforme est: ut feda visu et horrenda fiat facies iras-
centium. ut flagrent oculi. ut capilli subigantur ut
ore toto multus rubor erumpat. ut labia mordean-
tur. Dentes ardentur. possent infinita prope con-
gerere pertinencia ad vtranque hanc periandu Co-
rinthij sententiam: qua dicit totum contineri medi-
tatione. et iracundiam esse frenandam: sed nos im-
mensum spatij confectimus equor: et iam tempus
equū fumantia soluere colla: iam decursis septenis
curriculis ad metam prouecti sum⁹. Eiusdem pe-
riandū illae quoq; sententiae sunt: bona quies ē: In
rebus secundis esto moderat⁹ in aduersis prudens.
Quodcūq; pollicitus fueris seruato: Non peccan-
tes modo verū et peccare gestientes punito.

Hic est orbiculatus gyros septem graetiae sapiē-
tum Quorum nomia delphicus apollo cū quererēt
quisnā p̄m⁹ sapientū foret. i orbe tereti inadi iussit
ne p̄m⁹ esset ne vel imus q̄spiam: habetis dicta sa-
pientū quae ut inquit Socrates apud Platonē in
phedro nūq; sunt p̄tēnenda. habetis sentētias phi-
losophorū publice priuatiq; valissimas. breues pa-
riter et longas. breues in verbis. Longa in sensu. Qua-
rum cortex Medullam tegit obducitq; succosiorē.
habetis hanc de septē sapientip⁹ decursionem velu-
ti prodromon id est praecursoriam legitimi annūque
curriculi nostri litterarij: In quo epistole Plinij cū
Valerio Flacco iuncti ibunt: Et vna ad metas per
interuallatos cursus p̄gredientur. Erre opinor ope-
raepretium spectatōibus spectasse hōmīce cursō-
rū gradus omnis. vestigia. sudores. Anhalationes.
hoc est erit fructuosum auditoribus me praenio et
interprete diligenter pensitasse obseruasse edidicis-

Sentētie Pe-
riandū

se in Plinio et Flacco Elegantiā eruditionem sche-
mata. Tropos. ceteraque omne genus illustramē-
ta. Nos pro virili parte elaborabimus. ut Plinia-
ne epulae et Flacci edulia nostris condituris condi-
tur. Ut nostro Embammate hoc est intinctu et co-
ditione fiant suaviora esculentioraque. faciantque
ad stomachum epulonum. Quod si quid duriuscu-
lum dētes offendet id p nos mansum molliumque
fiet. Ita ut cum voluptate deduci in ventriculum
transmittique possit. Occurret fortassis hoc in loco
curiosus auditor. Et mussitās dicet. bñ quidē o ora-
tor et bene dixisti: sed quorsum istud tam bene? qd
istec tam longa de Septē sapientib? Explicatio ad
Plinij epistolas ptinet et Flacci argonautica? Quid
manus figuli dum Amphora formare debz vrceum
finire? Ego isti id querenti Ita breuiter libera voce
respondeo. O auditor curiose nolito hinc Ansam ca-
pere calumniandi: Scito proemia in causis nō pa-
rum multis maxie libera esse. et longe a materia du-
ci: ut Isocrates et Gorgias apud grecos factitarunt
ut Salustius Crispus apud nostros In bello iugur-
thino et Catilinario Nihil ad historiam ptinentib?
pncipis orsus est: Denique in gymnasio libero li-
bera est oratio. libera lingua. dummodo citra ma-
ledictum euagetur: Et citra fastidium: pncipia vñ
cunque ducta si modo docte dicta sint laudem mere-
tur: nec rationem semper reddere cogitur oratoriae
dictionis orator: Maximeque si a secta deuius non
aberiat. Nos est causa perorata gratias agere Au-
ditouibus. vos p gratiarū actione Accipite Tetra-
stichon: quo septem sapientū pcepta eodem ordine
Complexi sumus: quo sunt explicata. ut ita facili-
us memoriae. atque animis vestris inherescant.

Respecto finem vitae. Noscite temet.
Optima mensura est. sponsio dāna dable:
Plures nempe mali. peridomea tēpora nosce.
To pan consilium. cum ratione Regit.
Finis.

Sentētie et puerbia plōnis

De aristotele et xenōte hec plato dicebat. Huiqua-
lem equū. qualēqz asinū iungēdos assumsi. Aristo-
teles quidē freno indiget. Xenōtes vō calcaribus.
Erat int̄ discipulos eius laue? nimis et curande cu-
tis studiosissim? adolescens quē plato rogauit Quo-
usqz tibi carcerem edificare perges
Quociens hominē timore trectū videret ille aiebat
pprio in corpore mortuus est vivit in alieno
Addebat qui se ipse alterius grā deseruerit oim eē mi-
serimū qppe q neqz se possideat vltterius neqz alterū
Platonis quidā familiaris vir doctus et orabat ve
aures paulisp accommodaret. libellū a se editū lecturū
rogat? subin a platone. que libri esset inscriptio Rñ-
dit ptradiciendū nō eē Cui plato cur igit ipse hec facti-
tas? Cur ptradiciendū ptradiciis Cur me consulis
si tibi prohibes contradici
Leo ciuis potens in cetu carpebatur. q magnas et
immodestas in senatu vociferatōes habuerat. Pla-
to hocipm inquit esse vere leonē esse
Dyogene cynico dicente qd hūana ista videret. ide-
as vō nequaquā Cui mirū inquit Oculos enī quib?
Ista videntur habes et vteris. mēte vero non vteris.
qua sola illa cernuntur
Mirantibus discipulis q Xenōtes in oim vita scue-
rus nescio quid risu excipiendū dixisset. Quid inquit
miramini inter spinas aliqñ rosas et lilia nasci

Ad Iuues crebro dicere solebat Ocio labores aspo-
 nite nisi forte rubiginē splendori p̄stare putatis
 Iuuentutē ad biatā vitā hac rōne sepissime incēde-
 bat strariā v̄tutē ac voluptatē naturā aniadūctē
 hui⁹ enī momētaneā dulcedinē subita p̄nia seq̄t do-
 lorq; p̄petu⁹ Illi⁹ at̄ breues labores. eīna voluptas
 Cū vidiss̄ quēdā alea ludentē. arguit. et cū ille quī p̄
 ua rephēdis diceret plato r̄ndit. At n̄ ē p̄ni⁹ p̄suetudo
 Ebrijs et iratis p̄suetus cōsulere erat. sēsē vt i specu-
 lo studiose intuerent. ab huiusmōi stati seditate dis-
 cessuros Ebrietatē et somnū valde detestabatur
 Dicebat plurimū referre ad puericiā educandā. vt ho-
 nestis solū gaudere pueri assuescerent
 Alioquin dicebat voluptatē escam esse malorū
 Addebat sanitatē animi verā eē phiam Ceteras ve-
 ro facultates non tā phiam q̄s argumenta videri
 Nihil sane menti suavius esse. q̄s vera dicere et audi-
 re veritate enī nihil vel melius vel durabilius
 Interrogantib⁹ quibusdā que nā possessionū gene-
 ra filijs essent potissimū cōpanda. Ea dixit q̄ non
 grandinē n̄ hoīs vi nō ipm deniq; Iouē extimescerēt
 De modo eo et de fili⁹ erudicōe consultanti. Qualis
 inq̄t in arbusculis plantādisq; dirigēdisq; talis et in
 filijs gignēdis et instituēdis cura esse debet hic labor
 illic voluptas. Cauendū aut̄ ne in hoc sopiti in illo
 plus q̄s vigiles videamur
 Philidono cupiā platonē carpente. qd̄ non minus
 in discendo q̄s docendo studiosus ac sedulus esset. et
 quoad discipulus esse vellet interrogati. Quo ad in-
 quit meliorē ac p̄ciorē esse me nō penitebit
 Interrogatus qd̄ non int̄ peritū impitūq; interesset
 qd̄ inter medicū egrotūq; respondit
 Principib⁹ nullā p̄statiū p̄diorū gen⁹ eē dicebat q̄s
 eorū familiaritates hoīm. qui cauponari nescirent.

Principi nō aliter necessariā esse sapienciā. q̄s corpo-
 ri animā Beatissimas fore res p. Si aut philosophi
 dominent. aut saltē qui gubernāt. diuina quadā so-
 te philosophentur
 Nihil enī pestilētius esse potestate et audacia quā ig-
 norancia comitetur
 Tales q̄s subditos eē solere q̄les principes videant
 Ingrātui non. p̄p̄iū bonū sed publicū cogitandum
 Non partē solū ciuitatē quandā s̄ totā eē curandā

Philippi Beroaldi Heptalogus siue septem
 Sapientes Impressum Lipsigē per Jaco-
 bum Thanner herbipolensem. Anno salutis
 nostrē. 1.4.9.9.

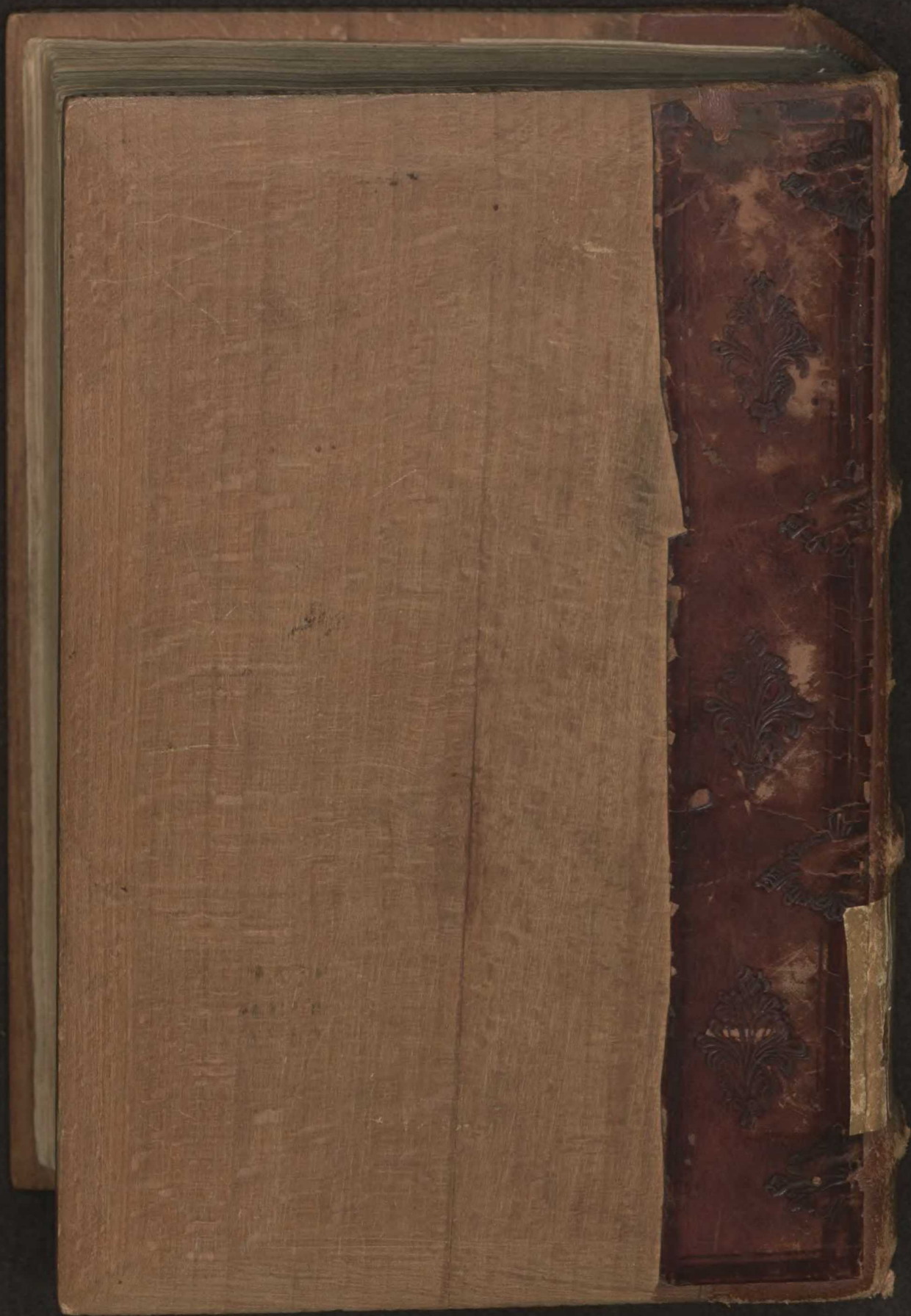
Faint, mostly illegible text in a Gothic script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

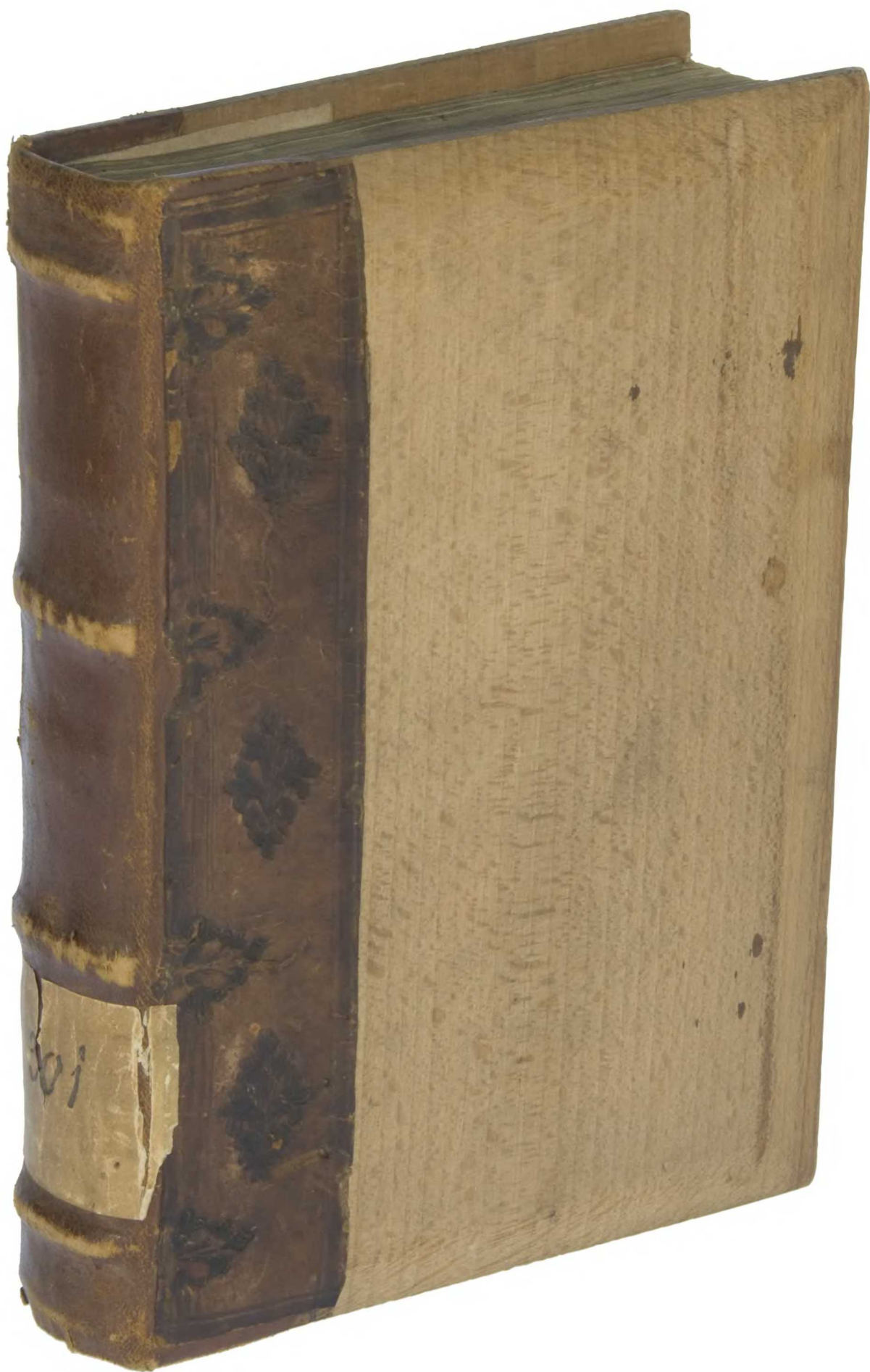

Ad huc scripta ad obsecrandum illis statuti et potius
inmediatum sine totam partem suam quibus scripsimus
venire per tempus scientiale fuit scripta. Et hinc
in fine ipse obsequium salubrosu deditur. Et
solito interuenio deo veniens. Et ad quod dicitur
reprimis q mandatum est de ipso scripte quod est.
sicut auct pauere niska facti notulietatez manifeste
sed quist et horum est niste niallus. Et notuliet
precepte q donando propter impial quam facit

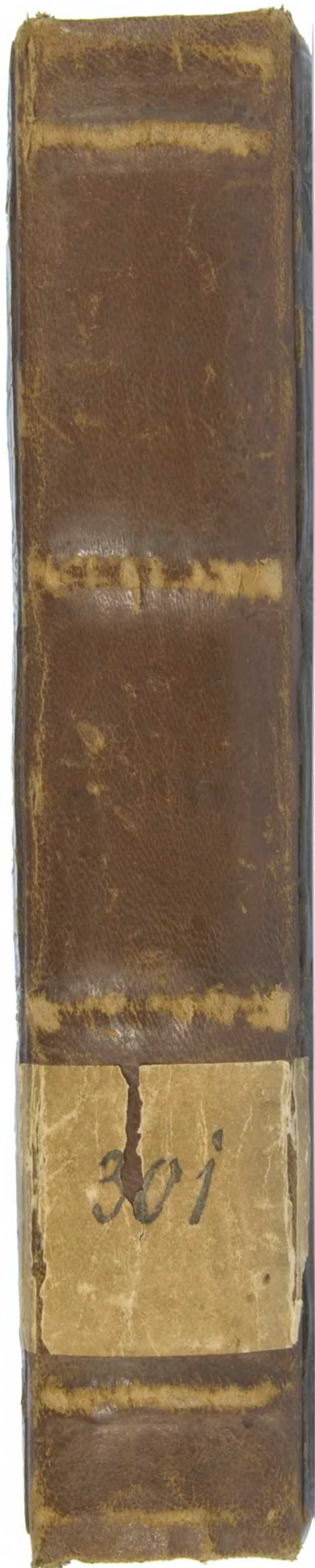
probatum quia fuisse et coram testibus hinc in magna
proprietate induit aliam (audire) puerum et per confessionem
didicit quod alius fecerat ipse (audire) vide videtur
et locum in (Santorum) pro pro in prima
fuerunt dicit et assignat deus ipse (audire) rema
et (audire) ubi dominus (Santorum) in hinc (audire) quoniam
modum alius (audire) videtur ergo de fuisse fuerit abet
cum perquisito illorum namque (audire) hinc ad in e cum
(audire) hinc de fuisse (audire) et alius (audire) in pen

301

